

22 מאי 2023

לכבוד

מר יוסי בר,

מנהל המשטרה הירוקה

הנדון: פתיחה בבדיקה בנוגע לעמידת מפעל נשר, ומנהליו, בהיתר הפליטה

שלום רב,

נבקש לפתוח בבדיקה דחופה האם מפעל המלט נשר בעיר רמלה, עומד בתנאי היתר הפליטה שניתן לו על ידי המשרד להגנת הסביבה ביום 21 בחודש יוני 2022¹.

כמו כן נבקש לפתוח בבדיקה האם מנהלי המפעל, ובכללם יאיר יצחק, מנהל מפעל רמלה, אלדד בן משה מי שכינה עד לאחרונה כמנכ"ל נשר (וכיום, על פי פרסומים בתקשורת, מכהן כיו"ר דירקטוריון החברה) יובל לזרוב, המנכ"ל הנכנס של נשר ו-ולן בלווטניק, הבעלים של נשר, עומדים בתנאי הצווים האישיים כבעלי משרה במפעל.

להלן עיקרי הדברים:

1. על פי דו"ח שפרסם המשרד להגנת הסביבה ביום 25 באוגוסט 2022, מפעל המלט נשר הינו המפעל הפרטי המזהם ביותר בישראל¹.

2. בדיון שנערך בוועדת הפנים של הכנסת, ביום 30 במאי 2022 דיווחה ד"ר רחל רענן ממשרד הבריאות כי בבדיקה אפידמיולוגית מעמיקה שקיים משרד הבריאות בערים רמלה לוד, הסמוכות למפעל המלט נשר, נמצא כי "קיימת עליה בתחלואה בסרטן בקרב גברים. בלוד נמצאה עלייה בסרטן המעי הגס בקרב גברים ובלוד עלייה בסרטן הריאה בגברים"¹.

3. בחודש יוני 2022 ניתן למפעל נשר היתר פליטה ואחריות כוללת של המנהלים לביצוע היתר הפליטה. בין השאר, ההיתר קובע כי:

- תרכובות NOX: מיום 21 בדצמבר 2022, בארובות 2 הכבשנים של מפעל נשר רמלה רמת הפליטה המקסימלית המותרת היא של 500 מ"ג/מק"תי בהפעלה רציפה ותקינה של הכבשנים. בנוסף פליטת אמוניה (NH₃) הוגבלה בשני הכבשנים לרמה של 30 מ"ג/מק"תי בהפעלה רציפה ותקינה של הכבשנים.
- כספית: היתר הפליטה קובע ערך פליטה לכספית של 0.05 מ"ג/מק"תי, בשני הכבשנים, בממוצע חצי שעות.

4. בשנים האחרונות מפעל נשר חרג מהיתר הפליטה שניתן לו. על פי דיווחים בעיתונות מיום 23 בפברואר 2023, מפעל נשר הודה בכל הפרות שבגינן הטיל עליו המשרד להגנת הסביבה עיצום כספי בגובה של כ-6 מיליון ש"ח. העיצום הוטל לאחר שבדיגומי פתע שערך המשרד לאיכות הסביבה בארובות המפעל בשנים 2019-2020 נמצאו

חריגות מהערך הקבוע של חלקיקים המותרים על היתר הפליטה. בשנת 2019 נתגלו במספר הזדמנויות גם חריגות במזהמי כספית ותרכובותיה במהלך הניטור הרציף בו מחויבת החברה¹.

5. ככל הידוע לנו, בכל הקשור לעמידה בתנאי פליטת ה-NOX, מערכות מפעל נשר רמלה אינן בנויות לערך הפליטה של 500 מ"ג/מק"ט. הדרך האפשרית לעמידה בתנאי היתר היא באמצעות הגברת ההתזה של אמוניה במקומות מסויימים במערכות הכבשים של המפעל. פעילות זו אמנם מורידה את פליטת ה-NOX, אבל גורמת לכאורה לפליטה מוגברת, מעבר להיתר, של אמוניה.

6. ככל הידוע לנו, בכל הקשור לעמידה בתנאי פליטת הכספית, בתמהיל הדלקים שמפעל נשר שורף כיום (דלקים חלופים+דלק פוסלי) אין למפעל אפשרות לעמוד בסף הפליטה כפי שנקבע בהיתר. משכך, קיים חשש ממשי כי מתרחשות עשרות רבות של חריגות חצי שעתיות. זאת כפי שהתרחשו בעבר ובגיבן נקנס המפעל.

כאמור, לאור ממצאי העבר ולפיהם מפעל נשר חרג מההיתרים והצווים הקודמים שניתנו לו, נבקש מהמשטרה הירוקה לבדוק, בהקדם האפשרי, האם המפעל פועל בהתאם לכל היתרי הפליטה שניתנו לו והאם מנהלי המפעל מקפידים על תפעול המפעל בהתאם לאותם היתרי פליטה.

העתק:

- ✓ גב' עידית סילמן, השרה להגנת הסביבה
- ✓ מר גיא סמט, מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה
- ✓ גב' שגית אקריש, רכזת פניות ציבור, המשטרה הירוקה
- ✓ מר יאיר רביבו, ראש העיר לוד
- ✓ מר מיכאל וידאל, ראש העיר רמלה
- ✓ גב' רותם ידלין, יו"ר המועצה האזורית גזר
- ✓ מר חיים ביבס, ראש העיר מודיעין ויו"ר מרכז השלטון המקומי